

Uitreiking Dirk Zeldenrust Duurzaamheidsprijs

29-11-2019

Beste mensen,

Van harte welkom bij de uitreiking van de tweede Dirk Zeldenrust Duurzaamheidsprijs. In het bijzonder ook de familie Zeldenrust. Vorig jaar was ook Dirks moeder er bij, maar zij is afgelopen zomer helaas overleden.

Het wordt heel spannend!

En dan bedoel ik niet zo zeer wie de prijs zal winnen. Ook heel spannend. Nee, ik bedoel de spanning die in de lucht hangt bij de aanpak van het duurzaamheidsvraagstuk.

Ik ben er van overtuigd dat we aan de vooravond staan van een Duurzaamheidsrevolutie. Een revolutie die gevoed wordt door een diepe ecologische crisis waarin de wereld momenteel verkeert. We kennen allemaal de klimaatcrisis waarvan deze week wéér een alarmerend rapport uitkwam. Sinds 2015 (Verdrag van Parijs) is de hoeveelheid broeikasgassen wereldwijd niet afgenomen maar toegenomen. Onder 3 graden temperatuurstijging aan het eind van de eeuw wordt zo een megaklus. De ijskappen op de Noordpool en Groenland smelten, de zeespiegel stijgt. We kennen de forse achteruitgang van natuur en biodiversiteit. De komende decennia dreigt een miljoen dier- en plantensoorten uit te sterven (IPBES-rapport 2018). In enkele decennia is in Europa zo'n 70% van de insecten verdwenen (Duits-Nederlands onderzoek). Tropische regenwouden worden gekapt voor onze palmolie en ons veevoer. De zeeën lijden aan overbevissing en vervuiling o.m. door de plastic soep. De intensieve landbouw, de bio-industrie, is in feite failliet door verspilling, vervuiling, dierenuitbuiting en uitputting van de bodem. Het zijn de uitwassen van de industriële revolutie die ons voor de uitdaging stellen een nieuwe revolutie te ontketenen, de Duurzaamheidsrevolutie.

De alarmbellen rinkelen al een tijdje en ze worden steeds luider.

Het is "to be or not to be", "to do or to die", erop of eronder.

Doemdenken is zinloos. Maar er is hoop. De voorboden van de duurzaamheidsrevolutie dienen zich aan.

We kennen de Zweedse **Greta Thunberg** die met haar stoicijnse acties de jonge generatie met succes in beweging krijgt.

We kennen **Marjan Minnesma** die met haar pleidooi voor een energieneutrale samenleving de Haagse politiek voor het blok zette om op te schieten met die energietransitie.

We kennen **Johan Vollenbroek**, de Nijmeegse gepensioneerd milieuadviseur die zo'n beetje in zijn eentje het Nederlandse stikstofbeleid aan gort heeft geslagen waardoor nu wordt gesproken van een stikstofcrisis.

En we hebben **Dirk Zeldenrust** gekend die aan de wieg heeft gestaan van de Arnhemse waterstofbedrijvigheid die zich met horten en stoten blijft ontwikkelen. Die Jan en alleman met goede argumenten erop aansprak dat er iets moet gebeuren om de Ijsbeer voor uitsterven te behoeden. Die een Tweede Kamerlid, een wethouder, fabrieksdirecteur, maar ook Henk en Ingrid in de straat bij de les hield. En daarbij een ongekeerde vasthoudendheid en gevoel voor urgentie aan de dag legde.

Greta Thunberg, Marjan Minnesma, Johan Vollenbroek, Dirk Zeldenrust: **helden** zijn ze!
Wegbereiders, gangmakers, voorbodes van de Duurzaamheidsrevolutie.

Nou wil het toeval dat kenniscentrum Rozet jaarlijks Arnhemmers die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de Arnhemse samenleving eert met de uitverkiezing van Arnhemse Held. Dirk Zeldenrust is 1 van de 54 personen die dit jaar zijn aangemeld. De jury heeft deze week 5 genomineerden uitgekozen en 1 van hen is Dirk. Arnhemmers kunnen vanaf vanmiddag stemmen op rozet.nl/arnhemsehield2019. Dus, ik roep iedereen op op de site van Rozet te stemmen op Dirk. De bekendmaking wie de Arnhemse Held 2019 wordt, is op woensdag 11 december vanaf 19.00 uur in Rozet.

Dirk is twee jaar geleden onverwacht op 62-jarige leeftijd overleden. Tijdens de uitvaart ontstond bij een aantal mensen het idee dat er iets publiekelijks moest gebeuren om het gedachtegoed van Dirk in ere te houden. Het besef dat Dirk gelijk had was er overduidelijk: er moet heel veel gebeuren om de wereld leefbaar te houden en duurzamer te maken.

Deze mensen hebben zich verenigd in de Club van Dirk (eerst 11 mensen, nu 8) die al gauw tot de conclusie kwamen dat Dirk het best zou worden geëerd door een naar Dirk genoemde duurzaamheidsprijs in het leven te roepen. Een prijs die jaarlijks zou moeten worden toegekend.

Ook was het al gauw duidelijk dat duurzaamheid 'des Dirks' moest worden opgevat, d.w.z. in de volle breedte, opgedeeld in de 3 grote domeinen:

1 klimaat en energie 2 circulaire economie (met gesloten productiekettingen en voorkomen van afval en verspilling) en 3 biodiversiteit en natuurbehoud).

Er werd een prijzenpot in het leven geroepen, genaamd het Fonds van Dirk. En er werden sponsors geworven om de prijzenpot te vullen. En ik kan zeggen: het gaat uitstekend met het Fonds van Dirk. We hebben een 5-jaren begroting gemaakt t/m 2022. De financiering van de prijs in 2020 is nu al weer verzekerd.

Aan alle sponsors zijn wij heel veel dank verschuldigd. Bij deze. Ze worden voor dit jaar hier allemaal in beeld gebracht.

De Club van Dirk heeft spelregels bedacht waaronder de criteria voor toekenning van de prijs.

Eén ding was van meet af aan duidelijk: het mocht *geen ereprijsje* worden, maar het moest een substantiële prijs zijn waarmee een duurzaam Arnhemse plan of initiatief bij de uitvoering een stevige steun in de rug zou krijgen.

Geen luchtfietsrij, het initiatief moest een concreet resultaat opleveren op weg naar een duurzaam Arnhem.

Het plan of initiatief mocht ook *geen eendagsvlieg* zijn, het plan of initiatief zou moeten getuigen van *Dirksvasthoudendheid*.

De Club van Dirk zocht een onafhankelijke jury van drie personen aan die samen expertise hebben over het brede spectrum van duurzaamheid.

De jury bestaat dit jaar uit:

- Margreet van Gastel, juryvoorzitter, oud-wethouder duurzaamheid en ambassadeur voor energie en klimaat
- Petra Souwerbren, directeur van de GNMF
- Frank Croes, programmamanager Circulaire Economie HAN en adviseur duurzame transitie

De prijs is een geldbedrag van € 5000, niet vrij te besteden maar bedoeld om het ingediende project uit te voeren of verder te ontwikkelen.

Kwamen er vorig jaar 14 inzendingen binnen, dit jaar zijn er maar liefst 19. Prachtige initiatieven die samen het hele palet van duurzaamheid bestrijken. Die samen tot de onderstroom behoren van de Duurzaamheidsrevolutie. Initiatieven die laten zien dat het anders en duurzamer kan in Arnhem.

De Club van Dirk gaf de jury de opdracht aan de hand van de vastgestelde criteria 3 nominaties te kiezen onder welke 1 prijswinnaar en een onderbouwing daarvan te geven in de vorm van een juryrapportage. Deze komt zo meteen van de juryvoorzitter.

Eén van de kenmerken voor toekenning van de prijs is dat de prijswinnaar bij de volgende uitreiking van de prijs verslag doet over welke resultaten de besteding van de prijs heeft opgeleverd.

Voor dat moment staan we nu. De winnaar van vorig jaar was Judy Cerfontaine met kledingatelier DierbaarGoed. Zij laat nu met haar gevolg zien wat zij het afgelopen jaar met de prijs heeft gedaan.

Jan Schreur

Voorzitter Club van Dirk